

Obsah

Slovo úvodem	7
1 Úvod	18
1.1 Udržitelný rozvoj a alternativní materiály	18
1.2 Výhody používání alternativních materiálů	20
2 Normativní základna	22
3 Environmentální aspekty	24
3.1 Obecný přístup k environmentálnímu hodnocení.	25
3.2 Parametry pro environmentální hodnocení	26
3.3 Hodnocení rizik v místě výstavby a podmínky pro použití.	26
4 Přehled alternativních materiálů	28
4.1 Obecné technické požadavky.	31
4.2 Průkazní a kontrolní zkoušky	32
4.2.1 Průkazní zkoušky	32
4.2.2 Geotechnické průkazní zkoušky	32
4.2.3 Chemické průkazní zkoušky	32
4.2.4 Kontrolní zkoušky	33
5 Recyklované materiály	34
5.1 Obecné požadavky.	34
5.2 Termíny a definice.	35
5.3 Recyklovaný asfalt v zemních pracích.	37
5.3.1 Recyklovaný asfalt – fyzikálně-mechanické vlastnosti.	38
5.3.2 Postup výstavby	39
5.3.3 Zkušenosti z realizace	39
5.4 Recyklát z betonu, recyklát z cihel a zdiva, směsný recyklát	40
5.4.1 Recyklát z betonu a ze směsi betonu	40
5.4.2 Recyklát ze zdiva	41
5.4.3 Recyklát směsný	43
5.4.4 Výroba recyklátů na stavbách.	43
5.5 Recyklovaný štěrk kolejového lože.	45
5.6 Recyklované materiály – shrnutí.	47
6 Produkty spalování uhlí	49
6.1 Úvod a historie.	49
6.2 Původ a klasifikace	50
6.2.1 Klasifikace podle technologie spalování	50
6.2.2 Klasifikace podle chemického složení	51
6.3 Materiály pocházející z produktů spalování uhlí.	51
6.3.1 Materiály ze starých úložišť	52
6.4 Chemické a mineralogické složení.	53
6.4.1 Chemické složení.	53
6.4.2 Ztráta žháním	54
6.4.3 Mineralogické složení	55
6.4.4 Popílky po denitrifikaci	59

6.5	Environmentální požadavky	60
6.6	Fyzikálně-mechanické vlastnosti.	61
6.6.1	Zrnitost	61
6.6.2	Vlhkost, objemová hmotnost a zhutnitelnost	62
6.6.3	Smyková pevnost.	64
6.6.4	Deformační vlastnosti	65
6.6.5	Okamžitý poměr únosnosti (IBI), kalifornský poměr únosnosti (CBR)	65
6.6.6	Objemové změny (bobtnání)	65
6.6.7	Propustnost	67
6.6.8	Fyzikálně-mechanické vlastnosti popílků po denitrifikaci.	67
6.7	Materiály ze spalování uhlí jako sypanina	70
6.7.1	Požadavky na materiály ze spalování uhlí pro použití jako sypanina.	70
6.7.2	Praktické aplikace	71
6.8	Popílký jako pojivo	73
6.8.1	Požadavky na popílký pro použití jako pojivo	73
6.8.2	Vlastnosti popílků jako pojiva	74
6.8.3	Praktické aplikace	77
6.9	Energosádovec	79
6.10	Produkty ze spalování uhlí – shrnutí	79
7	Produkty spalování komunálního odpadu.	84
7.1	Škvára ze spalování komunálního odpadu	85
7.1.1	Způsoby nakládání se škvárou v Evropě	85
7.1.2	Environmentální požadavky	87
7.1.3	Technické požadavky	88
7.2	Popílek ze spalování komunálního odpadu (MIFA).	89
7.3	Produkty spalování tuhých alternativních paliv z Teplárny Přerov	90
7.3.1	Chemické složení produktů ze spalování TAP	92
7.3.2	Produkty ze spalování TAP v zemních pracích	92
7.4	Produkty ze spalování komunálního odpadu – shrnutí	93
8	Produkty spalování dalších materiálů.	96
8.1	Produkty ze spalování biomasy	96
8.1.1	Chemické složení produktů ze spalování biomasy	97
8.1.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti produktů ze spalování biomasy	98
8.1.3	Praktické aplikace	99
8.2	Produkty ze spalování papírenských kalů	100
8.2.1	Chemické složení popílků ze spalování papírenského kalu	100
8.2.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti popílků ze spalování papírenských kalů.	100
8.2.3	Praktické aplikace.	101
8.3	Produkty ze spalování kalů z čistíren odpadních vod	102
8.3.1	Chemické složení produktů spalování kalů z čistíren odpadních vod.	102
8.3.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti popílků ze spalování kalů z čistíren odpadních vod	103
8.3.3	Praktické aplikace	104
8.4	Produkty ze spalování hořlavých břidlic.	104
8.4.1	Chemické složení produktů ze spalování hořlavých břidlic	104
8.4.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti produktů ze spalování hořlavých břidlic.	105
8.4.3	Praktické aplikace.	107
8.5	Produkty ze spalování dalších materiálů – shrnutí.	108

9	Materiály z výroby železa a oceli	111
9.1	Historie používání materiálů z výroby železa a oceli v zemních pracích.	111
9.2	Původ materiálů z výroby železa a oceli	112
9.2.1	Vysokopecní struska	112
9.2.2	Ocelářská struska	113
9.2.3	Ostatní materiály z výroby železa a oceli	114
9.3	Chemické a mineralogické složení materiálů z výroby železa a oceli.	114
9.4	Fyzikálně-mechanické vlastnosti materiálů z výroby železa a oceli.	118
9.4.1	Zrnitost	118
9.4.2	Objemová hmotnost a zhutnitelnost	120
9.4.3	Smyková pevnost	120
9.4.4	Deformační vlastnosti	121
9.4.5	Objemová stálost materiálů z výroby železa a oceli	122
9.4.6	Experimentální zkoušky bobtnání a stanovení bobtnacího tlaku	127
9.5	Požadavky na materiály z výroby železa a oceli pro použití v zemních pracích.	130
9.5.1	Environmentální požadavky.	130
9.5.2	Technické požadavky.	131
9.6	Praktické aplikace	131
9.6.1	Granulovaná vysokopecní struska	132
9.6.2	Vzduchem chlazená vysokopecní struska	132
9.6.3	Ocelářská struska (BOF)	133
9.6.4	Ocelářské strusky z elektrických obloukových pecí a sekundární metalurgie	136
9.6.5	Hutní suť.	136
9.7	Granulovaná vysokopecní struska jako pojivo	138
9.7.1	Ocelářská struska pro úpravu zemin	139
9.8	Materiály z výroby železa a oceli - shrnutí.	140
10	Materiály z výroby neželezných kovů	144
10.1	Strusky neželezných kovů – obecně	144
10.2	Strusky z výroby mědi	145
10.2.1	Chemické a mineralogické složení strusky z výroby mědi	145
10.2.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti strusky z výroby mědi	145
10.2.3	Struska z výroby mědi v zemních pracích	146
10.3	Strusky z výroby ferromolybdenu	147
10.4	Strusky z výroby olova.	148
10.5	Strusky z výroby zinku.	148
10.6	Strusky z výroby ferrochromu	149
10.7	Strusky z výroby niklu	150
10.8	Strusky z výroby cínu	151
10.9	Strusky z výroby fosforu.	152
10.10	Materiály z výroby neželezných kovů – shrnutí	152
11	Materiály ze slévárenství	155
11.1	Slévárenský písek.	155
11.1.1	Zdroje slévárenského písku	155
11.1.2	Chemické a mineralogické složení	155
11.1.3	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	156
11.1.4	Praktické aplikace.	156
11.2	Slévárenská kupolová struska.	157

11.3	Materiály ze slévárenství - shrnutí	159
12	Materiály z těžby a úpravy nerostných surovin	160
12.1	Uhelná hlušina	160
12.1.1	Rozdělení uhelné hlušiny	161
12.1.2	Chemické a mineralogické složení uhelné hlušiny	162
12.1.2.1	Uhelná hmota v hlušině	162
12.1.2.2	Náchylnost k samovznícení	163
12.1.2.3	Metody stanovení a klasifikace náchylnosti uhlí k samovznícení	165
12.1.2.4	Samovznícení hlušin	167
12.1.2.5	Chemické a mineralogické složení prohořelé uhelné hlušiny	172
12.1.2.6	Heterogenní intenzita výpalu hlušin na odvalech	175
12.1.3	Fyzikálně-mechanické vlastnosti uhelné hlušiny	175
12.1.3.1	Zrnitost	175
12.1.3.2	Objemová hmotnost a zhutnitelnost	176
12.1.3.3	Smyková pevnost	179
12.1.3.4	Deformační vlastnosti	180
12.1.4	Používání uhelné hlušiny jako sypaniny	181
12.1.5	Praktické aplikace - dopravní stavby	183
12.1.6	Uhelná hlušina ve vodohospodářských stavbách	185
12.2	Předupravená skrývka z lomu	188
12.3	Odpad z hořlavých břidlic	192
12.3.1	Chemické vlastnosti	192
12.3.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	193
12.3.3	Praktické aplikace	193
12.4	Materiály z těžby a úpravy nerostných surovin – shrnutí	193
13	Vytěžené přírodní materiály	197
13.1	Materiály z ražeb tunelů	197
13.1.1	Rozdělení materiálů z ražeb tunelů	197
13.1.2	Chemické a mineralogické složení materiálů z ražeb tunelů	200
13.1.3	Fyzikálně-mechanické vlastnosti materiálů z ražeb tunelů	200
13.1.4	Praktické aplikace	202
13.2	Materiály těžené z vody	202
13.2.1	Chemické a mineralogické složení	203
13.2.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	203
13.2.3	Praktické aplikace	205
13.3	Přírodní zeminy	207
13.3.1	Ervěnický koridor	207
13.4	Vytěžené přírodní materiály – shrnutí	210
14	Ostatní materiály	212
14.1	Lehké kamenivo vyrobené z expandovaného jílu	212
14.1.1	Výstavba násypů z lehkého kameniva z expandovaného jílu	214
14.1.2	Průkazní a kontrolní zkoušky	215
14.1.3	Praktické aplikace	216
14.2	Pěnové sklo	218
14.2.1	Výstavba násypů z lehkého kameniva z pěnového skla	218
14.2.2	Průkazní a kontrolní zkoušky	220
14.2.3	Praktické aplikace	220
14.3	Drcené sklo	221

14.4	Odprašky z výroby vápna a cementu.	222
14.4.1	Chemické a mineralogické složení	223
14.4.2	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	224
14.4.3	Odprašky z výroby vápna pro úpravu zemin	224
14.4.4	Cementářské odprašky pro úpravu zemin	225
14.4.5	Ověřování vlastností nově připravených hydraulických silničních pojiv s využitím vápenatých popílků a odprašků	226
14.5	Drcené pneumatiky	229
14.5.1	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	229
14.5.2	Násyp vylehčený drcenými pneumatikami.	229
14.5.3	Praktické aplikace.	231
14.6	Balíky pneumatik.	232
14.6.1	Fyzikálně-mechanické vlastnosti	232
14.6.2	Výstavba násypu vylehčeného balíky pneumatik	232
14.6.3	Praktické aplikace.	234
14.7	Průmyslové sádrovce	236
14.7.1	Fosfosádrovec	236
14.7.2	Chemosádrovec PRESTAB	237
14.8	Další okrajové materiály.	243
14.9	Ostatní materiály – shrnutí	244
15	Závěry.	247
	Seznam obrázků.	249
	Seznam tabulek	263
	Alternative materials in earthworks – English summary	267
1	Introduction	267
2	Standards and specifications	267
3	Environmental aspects.	268
4	A list of alternative materials	268
5	Recycled materials	270
6	Coal combustion products	271
7	Municipal solid waste incineration products	271
8	Other combustion residues	272
9	Materials from iron and steel production	273
10	Non-ferrous slags.	273
11	Materials from foundry industry	274
12	Materials from mining and processing industry	274
13	Excavated natural materials.	275
14	Miscellaneous materials	276
15	Conclusions.	276